

< Schakel tussen overheid en kerken >

Meer ruimte voor nieuwe scholen

Antwoorden van CIO-Onderwijs op de vragen van de Internetconsultatie

Vraag 1

Denkt u dat de voorgenomen wijzigingen voldoende ruimte bieden om die scholen op te richten waar ouders en leerlingen behoefte aan hebben?

Antwoord CIO

Niet meer dan onder het huidige beleid

Vraag 2

Denkt u dat initiatiefnemers met de keuze tussen marktonderzoek en ouderverklaringen goed de belangstelling voor hun school kunnen aantonen?

Antwoord CIO

Vanwege de praktische bezwaren tegen lijsten van ouderverklaringen als onderbouwing is deze methode indertijd juist afgeschaft en vervangen door de huidige methodiek

Vraag 3

Biedt de voorgestelde wetwijziging voldoende waarborgen om te zorgen dat nieuwe scholen van goede kwaliteit zijn?

Antwoord CIO

De voorgestelde wetwijziging is geen verbetering vergeleken met de huidige situatie. Het waarborgen van kwaliteit van een nog te stichten school is zowel onder het oude als onder het voorgestelde beleid een punt dat veel aandacht nodig heeft

Vraag 4

Komt het wetsvoorstel voldoende tegemoet aan de situatie in zowel gebieden met leerlingengroei als met leerlingendaling?

Antwoord CIO

De Onderwijs Raad heeft gerapporteerd hoeveel ruimte het lopend beleid al blijkt te bieden om in te spelen zowel op groei als op krimp (zie bijlage). Als gevolg van de veranderde opvatting in de voorgestelde wetwijziging van het begrip "richting" dreigt een dramatisch aantal scholen opgeheven te moeten worden die thans in een wijde omtrek de laatste van een richting (in de huidige betekenis van dit begrip) zijn.

Vraag 5

Zijn er nog overige opmerkingen die u wilt meegeven?

Antwoord CIO

Het CIO pleit voor een flexibele aanpassing van het huidige systeem, bv inzake samenwerkingsscholen, scholen met eigen pedagogisch-didactische richting (Dalton, Montessori, etc.). Zie: bijlage

< Schakel tussen overheid en kerken >

Reactie van het CIO: Interkerkelijk Contact in Overheidszaken, ingebracht in de Internet consultatie Meer ruimte voor nieuwe scholen

1. Over de huidige keuzevrijheid rapporteert de Onderwijs Raad dat in de periode 2003 – 2011 in totaal 161 scholen werden opgericht. Er is dus heel veel mogelijk gebleken, onder meer door gebruik te maken van de richting Algemeen Bijzonder Onderwijs. Het CIO vindt dat realistisch omgegaan moet worden met de wens om te komen tot een optimale aansluiting van vraag en aanbod, mede gezien de optredende fluctuaties in de vraag.
2. Een bekend en erkend pijnpunt is de stichting van scholen met een specifieke pedagogisch-didactische inrichting van het onderwijs, zoals Dalton-, Jenaplan- en Montessori scholen. Die moeten tot nu toe via een 'omweg' tot stand komen.
3. Gezien de gerapporteerde grote mogelijkheden om te komen tot schoolstichting onder de huidige formulering en interpretatie van art 23 Grondwet heeft het CIO grote moeite met het nu voorliggende voorstel. Dit mede omdat er een in 2011 geformuleerd minder vergaand alternatief is¹ dat tegemoet komt aan het bekende pijnpunt van scholen met een eigen pedagogisch-didactische inrichting van het onderwijs.
4. Het CIO is van mening dat door de voorgestelde wijze van omgaan met het begrip richting, het begrip richting en daarmee het gehele duale stelsel wordt uitgehold. Zij volgt hierin een eerder advies van de Onderwijs Raad die stelt: in Hoofdstuk 5, aanbeveling 2 van haar Rapport ('Artikel 23 Grondwet in maatschappelijk perspectief'): *'In het algemeen brengt een ruimere interpretatie van het begrip richting in de Grondwet met zich mee dat het begrip in de Wetgeving geen bepalende rol meer speelt'*.
5. In het voorstel is de ouderverklaring een centraal instrument. Dat er daarbij ernstige meetproblemen zijn is evident. Zoals: de ouderverklaringen zijn tijd- en plaatsgebonden en mogelijke dubbelstellingen. En: wat is de situatie als de kinderen van deze oprichtende ouders na ca 10 jaar van school zijn, wat zijn dan de samenbindende factoren onder de ouders (na de aanvankelijk gedeelde ontevredenheid over bestaande scholen) ?
6. Om te voorkomen dat er wordt ingeboet op eisen van deugdelijkheid en kwaliteit wordt benadrukt de wens om te komen tot scherpere eisen vóór de aanvang van de bekostiging.

¹ Huisman, P. W. A., Laemers, M. A. T. B., Mentink, D. & Zoontjes, P. J. J. (2011), Vrijheid van stichting. Den Haag: Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap.

Echter: *enerzijds* wordt er gewenst dat de toetsende rol van de neutrale overheid niet mag toenemen, en dat zou nodig zijn wanneer pedagogische visies ook zouden worden erkend als richting. *Anderzijds* zou diezelfde overheid zich om deugdelijkheid en kwaliteit zeker te stellen wèl een daarop gelijkende diepgaande toetsing moeten uitvoeren.

7. Bij de benodigde toetsingscriteria hoort ook: is de pedagogisch-didactische visie (wetenschappelijk) doordacht, is de oprichtende instantie in staat cq kan zij in staat worden geacht te komen tot een bij hun profiel passende docentenopleiding, inclusief de ontwikkeling van leermaterialen, een aanbod van leerlingbegeleiding en van na- en bijscholing. Dit om voor de docenten te voldoen aan de Wet BIO.

8. Als gevolg van de veranderde opvatting in de voorgestelde wetswijziging van het begrip "richting" dreigt een dramatisch aantal scholen opgeheven te moeten worden die thans in een wijde omtrek de laatste van een richting (in de huidige betekenis van dit begrip) zijn.

Kleine scholen die in de huidige wetgeving worden beschermd, omdat ze de laatste school zijn van een richting, zouden moeten verdwijnen. Berekeningen door deskundigen maken duidelijk dat dit gaat om meer dan 100 scholen, waaronder ongeveer 25 gereformeerde, 17 antroposofische, 13 protestants-christelijke, 12 reformatorische en 21 openbare.

Zo'n sanering van het scholenbestand zal toch niet de bedoeling zijn?